

Bản án số: 445/2024/DS-PT

Ngày: 10/7/2024

V/v: *Tranh chấp chia thừa kế*

NHÂN DANH

**NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Bà Trần Thị Liên Anh
Các Thẩm phán: Bà Nguyễn Thị Hồng Hạnh
Bà Ngô Tuyết Băng
Thư ký phiên tòa: Bà Nguyễn Thùy Trang, Thư ký
Tòa án

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hà Nội: Bà Ngô Phương Liên, Kiểm sát viên tham gia phiên tòa.

Ngày 10 tháng 7 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân Thành phố Hà Nội xét xử phúc thẩm công khai vụ án dân sự thụ lý số 198/2024/TLPT-DS ngày 27/5/2024 về việc "*Tranh chấp chia thừa kế*".

Do Bản án dân sự sơ thẩm số 22/2024/DSST ngày 30/01/2024 của Tòa án nhân dân quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 295/2024/QĐ-PT ngày 12/6/2024; Quyết định hoãn phiên tòa số 372/2024/QĐPT-HPT ngày 19/6/2024 giữa các đương sự:

Nguyên đơn: Bà Nguyễn Thị Hồng Phương, sinh năm 1960.

Đăng ký hộ khẩu thường trú tại: Số 44 ngách 55/51 đường Hoàng Hoa Thám, phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

Người đại diện theo ủy quyền: Bà Trịnh Lê Ngọc Quỳnh theo Hợp đồng ủy quyền ngày 10/11/2023 tại Văn phòng Công chứng Trịnh Như Tố.

Bị đơn: Bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, sinh năm 1955.

HKTT: P81, B3 phường Trung Tự, quận Đống Đa, Thành phố Hà Nội.
Địa chỉ: Số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám, phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

Người đại diện theo ủy quyền: Chị Nguyễn Hồng Anh theo Biên bản xác nhận ủy quyền ngày 08/11/2023.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho bà Nguyễn Thị Hồng Trinh: Bà Đàm Thủy Dương – Luật sư Công ty Luật TNHH Tuệ Thành, Đoàn Luật sư Thành phố Hà Nội.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1. Bà Nguyễn Thị Hồng Trang, sinh năm 1953.

Nơi thường trú: Số 12 Hoàng Cầu, phường Ô Chợ Dừa, quận Đống Đa, Thành phố Hà Nội.

Người đại diện theo ủy quyền: Anh Nguyễn Minh Đức theo Hợp đồng ủy quyền ngày 02/11/2023 tại Văn phòng Công chứng Trịnh Như Tố.

2. Bà Nguyễn Thị Hồng Ánh (đã chết).

Người kế thừa quyền và nghĩa vụ của bà Ánh:

- Ông Whitehead David John, sinh năm 1952.

Nơi tạm trú: Tầng 4, 11 Trần Tế Xương, phường Trúc Bạch, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội (chồng bà Ánh)

- Anh Phạm Quang Anh, sinh năm 1993 (con trai bà Ánh).

Hộ khẩu thường trú: 211 tổ 17 phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

Nơi cư trú: Căn hộ 1605 chung cư Mipac Long Biên Riverside số 2 Long Biên, phường Ngọc Lâm, quận Long Biên, Thành phố Hà Nội.

Đại diện theo ủy quyền của ông Whitehead David John: Anh Phạm Quang Anh (Biên bản xác nhận ủy quyền ngày 21/12/2023 tại Tòa án nhân dân quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.)

3. Ông Nguyễn Văn Dũng, sinh năm 1956;

Chị Nguyễn Hồng Anh, sinh năm 1983;

Cháu Vũ Bảo An Nhiên, sinh ngày 10/11/2018

Cháu Nguyễn Trung Kiên, sinh ngày 04/4/2008.

Cùng địa chỉ: Số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám, phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

Người đại diện theo pháp luật của cháu Nhiên và cháu Kiên: Chị Nguyễn Hồng Anh.

Người đại diện theo ủy quyền của ông Dũng: Chị Nguyễn Hồng Anh theo Biên bản xác nhận ủy quyền ngày 04/01/2024 tại Tòa án nhân dân quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

Do có kháng cáo của bà Nguyễn Thị Hồng Trinh là bị đơn trong vụ án.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo án sơ thẩm vụ án có nội dung như sau:

*** Nguyên đơn bà Nguyễn Thị Hồng Phương và người đại diện theo ủy quyền thống nhất trình bày:**

Bố mẹ bà Phương là cụ Nguyễn Bích (chết năm 2011) và cụ Lê Thị Lộc (chết năm 2023). Cụ Bích và cụ Lộc có 5 người con chung là: bà Nguyễn Thị Hồng Trang, sinh năm 1953, bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, sinh năm 1955, ông Nguyễn Cường, sinh năm 1956 (chết năm 1958), bà Nguyễn Thị Hồng Phương, sinh năm 1960 và bà Nguyễn Thị Hồng Ánh, sinh năm 1967 (chết năm 2018).

Năm 2003, cụ Bích và Lộc mua nhà đất và là chủ sở hữu toàn bộ ngôi nhà thừa đất số 34a: tờ bản đồ số 31, địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội theo Giấy chứng nhận quyền sở hữu nhà ở và quyền sử dụng đất ở số 10101210944: Hồ sơ gốc số: 927.2003.QĐUB (62.2003) do UBND Thành phố Hà Nội cấp ngày 28/5/2003 mang tên bà Lê Thị Lộc và chồng là ông Nguyễn Bích. Hiện trạng tài sản là một ngôi nhà bê tông 2,5 tầng với diện tích xây dựng 120m² trên diện tích đất 78m². Hai cụ sinh sống tại nhà đất nêu trên và cho gia đình người con thứ hai là bà Nguyễn Thị Hồng Trinh mượn một phần diện tích ngôi nhà để sử dụng làm nơi ở và làm ăn cho đến khi hai cụ lần lượt qua đời.

Năm 2010, cụ Lê Thị Lộc đã lập Di chúc vào ngày 07/10/2010, tại trụ sở Văn phòng Công chứng Lạc Việt - 18 Văn Cao, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội. Cụ Lộc đã chia phần di sản là một phần trong khối tài sản chung của vợ chồng trong thời kỳ hôn nhân thuộc quyền sở hữu và sử dụng của mình tại ngôi nhà trên thửa đất nêu trên và các hiện vật bằng chất liệu gốm và gỗ cho hai người con gái là bà Nguyễn Thị Hồng Trang và Nguyễn Thị Hồng Phương.

Sau khi cụ Lê Thị Lộc chết vào ngày 12/4/2023, hiện toàn bộ Di sản của hai cụ Nguyễn Bích và Lê Thị Lộc chưa được chia thừa kế và đang được vợ chồng chị Nguyễn Thị Hồng Trinh quản lý sử dụng.

Nay, bà Phương yêu cầu Tòa án giải quyết những vấn đề sau đây:

- Yêu cầu chia thừa kế của cụ Bích theo quy định pháp luật, chia thừa kế cụ Lê Thị Lộc theo Di chúc lập tại Văn phòng Công chứng Lạc Việt đối với fdi sản là nhà đất tại thửa đất số 34a tờ bản đồ số 31, địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội theo Giấy chứng nhận quyền sở hữu nhà ở và quyền sử dụng đất ở số 10101210944: Hồ sơ gốc số: 927.2003.QĐUB (62.2003) do UBND Thành phố Hà Nội cấp ngày 28/5/2003 mang tên bà Lê Thị Lộc và chồng là ông Nguyễn Bích, hiện trạng tài sản là một ngôi nhà bê tông 2,5 tầng với diện tích xây dựng 120m² trên diện tích đất 78m².

- Bà Phương đề nghị được nhận di sản thừa kế bằng hiện vật, trả tiền cho các đồng thừa kế và được sở hữu toàn bộ nhà đất tại thửa đất số 34a tờ bản đồ số 31, địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội. Nếu trong trường hợp các bên hòa giải được, bà Trinh có nguyện vọng được chia thừa kế nhà đất trên bằng hiện vật thì bà Trinh phải thanh toán cho bà Phương số tiền 1.500.000.000 đồng trước tết âm lịch và bà Phương sẽ từ chối phần di sản thừa kế của mình đối với nhà đất tại thửa đất số 34a tờ bản đồ số 31, địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

Đối với ý kiến của bà Trinh về việc gia đình bà Trinh chăm sóc cụ Lộc và cụ Bích, bà Phương trình bày:

- Cụ Bích và cụ Lộc đều là những người có lương hưu, khi cụ Bích ốm thì cụ Lộc vẫn đang còn khỏe nên việc chăm sóc cụ Bích là do cụ Lộc cùng các con chăm sóc. Trong thời gian cụ Lộc ốm, bà Trang và bà Phương là người chăm sóc cụ Lộc thường xuyên. Cụ Bích, cụ Lộc mất đi đều do bà Phương, bà Trang đứng ra làm ma chay và mộ phần cho các cụ.

- Việc gia đình bà Trinh ở cùng cụ Lộc, cụ Bích là do khi đó chồng bà Trinh là ông Dũng đang đi nước ngoài nên bà Trinh xin về ở nhờ và mượn một phần diện tích để ở nhờ.

Thời điểm ông Bích bị ốm bị ngược đãi từ phía gia đình bà Trinh đánh cụ Lộc và đuổi đánh osin và đã được bà Trang đón sang ở nhà bà Trang tại Quang Minh, huyện Mê Linh, Thành phố Hà Nội. Thời điểm cụ Lộc bị ốm, bà Phương sang chăm sóc cụ Lộc đã bị bà Trinh đuổi đánh và được mời lên Công an phường Ngọc Hà giải quyết.

Việc chăm sóc và lo mộ phần cho bố mẹ bà Phương, bà Phương và bà Trang thường xuyên sang thăm và chăm sóc bố mẹ bà Phương (nhà bà Phương

cách nhà ông bà 100m) và khi ông Dũng, bà Trinh có ý định mua lại nhà của bố mẹ và viết giấy nợ bà Phương và bà Trang đã không đồng ý, nên từ đó gia đình bố mẹ bà Phương thường xuyên xảy ra cãi vã đánh nhau như đon, thư của cụ Lộc, bà Phương đã gửi cho Tòa án.

Về việc nhà cửa: Bà Trang đã không lấy phần 10 cây vàng bố mẹ cho khi bán nhà Liên Trì để góp vào xây nhà cho ông bà và do anh rể là anh Nguyễn Mạnh Hưng xây dựng căn nhà 2.5 tầng. Sau đó cụ Lộc xây thêm trên sân thượng hết 20 triệu. Nhà còn nguyên bản không sửa chữa xây cất gì thêm.

Đối với phần mộ của cụ Bích thì lấy tiền phúng hiếu của cụ Bích để mua, về phần mộ của cụ Lộc là do bà Phương mua cho cụ (do bạn bà Phương để lại cho).

*** Bị đon, người đại diện theo ủy quyền của bị đơn chị Nguyễn Hồng Anh trình bày:**

Ông bà ngoại chị là cụ Nguyễn Bích (chết năm 2011) và cụ Lê Thị Lộc (chết năm 2023). Cụ Bích và cụ Lộc có 5 người con chung như nguyên đơn trình bày. Ngoài ra, ông bà ngoại chị không có con nuôi hay con riêng nào khác.

Khoảng năm 1991 đến năm 1992, cụ Bích và Lộc mua đất tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội với diện tích là 78m². Sau khi mua đất, ông bà ngoại chị có xây dựng nhà 2 tầng 1 tum và từ thời điểm mua đất, mẹ chị và hai chị em chị chuyển về ở cùng ông bà ngoại để tiện chăm sóc. Đến năm 2000 bố chị là ông Nguyễn Văn Dũng đi Ba Lan về thì ở cùng gia đình ông bà ngoại.

Đến 28/5/2003, ông bà ngoại chị được UBND Thành phố Hà Nội cấp Giấy chứng nhận quyền sở hữu nhà ở và quyền sử dụng đất ở đối với nhà đất nêu trên.

Từ năm 2002 đến trước khi ông ngoại chị chết (năm 2011), ông chị bị tai biến hai lần, sau tai biến lần thứ hai vào năm 2007, ông nằm liệt giường gia đình chị ở cùng là người trực tiếp chăm sóc cho ông. Cô Nguyễn Thị Hồng Ánh thường về trông năm và thăm ông ngoại chị khoảng 3 lần/tuần. Bác Nguyễn Thị Hồng Trang và cô Nguyễn Thị Hồng Phương thì thoảng có về thăm ông.

Bà ngoại chị chết năm 2023, trước khi bà chị mất cũng bị tai biến một vài lần, lần nặng nhất vào năm 2017 bị tai biến và nằm liệt giường. Gia đình chị cũng là người trực tiếp trông nom, chăm sóc bà. Thi thoảng, bác Nguyễn Thị Hồng Trang và cô Nguyễn Thị Hồng Phương có về thăm bà.

Sau khi ông bà chị mất, tất cả các giấy tờ liên quan của ông bà đều do bà Phương giữ và tiền mua đất xây mộ của ông bà đều được bà ngoại chị đưa cho bà Phương để mua. Sau khi ông bà mất, đất mộ mua cho ông bà như thế nào gia đình chị không biết và không giữ giấy tờ nên bà Phương là người chủ động lo ma chay và mộ phần cho ông bà ngoại chị.

Trong quá trình gia đình chị ở với ông bà ngoại, bà Phương nhiều lần sang nói xấu và gây mâu thuẫn.

Khi ông bà ngoại chị mất, ông bà có để lại di chúc hay không gia đình chị không được biết.

Đến ngày 31/10/2023 khi nhận được thông báo thụ lý vụ án của Tòa án nhân dân quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội về việc cô Nguyễn Thị Hồng Phương yêu cầu chia thừa kế đối với nhà đất tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội, thì gia đình chị mới biết có di chúc của cụ Lê Thị Lộc lập vào ngày 07/10/2010, tại trụ sở Văn phòng Công chứng Lạc Việt - 18 Văn Cao, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

Đối với yêu cầu khởi kiện của cô Phương, chị có ý kiến như sau: Chị đề nghị bà Phương cùng các đồng thừa kế đứng tên trên Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, khi nào bán nhà thì cùng nhất trí để bán. Gia đình chị có nguyện vọng được hưởng thừa kế bằng hiện vật và cũng không có tiền để trả cho các đồng thừa kế để mua lại nhà đất nói trên.

Liên quan đến ý kiến của nguyên đơn về việc đưa ra ý kiến khi ông ngoại chị bị ngược đãi và bà chị là cụ Lộc bị đánh hoàn toàn sai sự thật. Chị có thể mời những người từng làm giúp việc cho gia đình chị làm chứng.

Trong quá trình gia đình chị sinh sống cùng ông bà ngoại có sửa chữa nhà của ông bà ngoại, tuy nhiên chị không đưa ra yêu cầu phản tố về việc này.

Chị đã được Tòa án giải thích về yêu cầu phản tố, chị đã hiểu và không có yêu cầu phản tố trong vụ án này. Ngoài ra, chị không có yêu cầu hay đề nghị gì khác.

*** Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:**

1. Người đại diện theo ủy quyền của bà Nguyễn Thị Hồng Trang, anh Nguyễn Minh Đức trình bày:

Ông bà ngoại anh là cụ Nguyễn Bích (chết năm 2011) và cụ Lê Thị Lộc (chết năm 2023). Cụ Bích và cụ Lộc có 5 người con chung như nguyên đơn trình bày. Ngoài ra, ông bà ngoại anh không có con nuôi hay con riêng nào khác.

Khoảng năm 1991 đến năm 1992, cụ Bích và cụ Lộc mua đất tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội với diện tích là 78m². Sau khi mua đất, ông bà ngoại anh có xây dựng nhà 2 tầng 1 tum như hiện nay.

Đến 28/5/2003, ông bà ngoại anh được UBND Thành phố Hà Nội cấp Giấy chứng nhận quyền sở hữu nhà ở và quyền sử dụng đất ở đối với nhà đất trên.

Đối với yêu cầu khởi kiện của bà Phương, anh có ý kiến như sau: Anh có nguyện vọng được hưởng thừa kế bằng hiện vật và cũng không có tiền để trả cho các đồng thừa kế để mua lại nhà đất nói trên.

Đối với phần trình bày của chị Hồng Anh về việc chăm sóc ông bà ngoại anh là sai sự thật. Mẹ anh và bà Phương là người chăm sóc, đưa cụ Bích đi viện khoảng năm 2007. Khi đó, do cụ Bích và cụ Lộc bị ngược đãi nên mẹ anh đã đón hai cụ về ở tại nhà anh ở Quang Minh, huyện Mê Linh, Thành phố Hà Nội ở một thời gian.

2. Người đại diện theo ủy quyền của ông Nguyễn Văn Dũng, chị Nguyễn Hồng Anh trình bày:

Chị nhất trí với lời trình bày của bị đơn. Bố chị là ông Nguyễn Văn Dũng, chị và các con chị đã ở tại nhà đất nêu trên từ khi chị còn bé, nếu trong

trường hợp Tòa án chia di sản thừa kế là nhà đất tại số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội cho những người thừa kế thì bố chị, chị và các con chỉ có một nơi ở duy nhất tại địa chỉ trên, do đó chị đề nghị những người được hưởng thừa kế hỗ trợ cho chị tiền thuê nhà 6 tháng là 50.000.000 đồng.

Chị đã được Tòa án giải thích về yêu cầu độc lập, chị đã hiểu và không có yêu cầu độc lập trong vụ án này. Ngoài ra, chị không có yêu cầu hay đề nghị gì khác.

3. Người kế thừa quyền và nghĩa vụ của bà Nguyễn Thị Hồng Ánh, anh Nguyễn Quang Anh trình bày:

Ông bà ngoại anh là cụ Nguyễn Bích (chết năm 2011) và cụ Lê Thị Lộc (chết năm 2023). Cụ Bích và cụ Lộc có 5 người con chung như nguyên đơn trình bày. Ngoài ra, ông bà ngoại anh không có con nuôi hay con riêng nào khác.

Mẹ anh và bố anh là ông Phạm Quang Vinh, sinh năm 1960 có một người con chung là anh – Phạm Quang Anh, sinh năm 1993. Khoảng năm 1997, bố mẹ anh ly hôn. Đến năm 2006, mẹ anh có đăng ký kết hôn với ông Whitehead David John, sinh năm 1952 – quốc tịch Úc tại UBND Thành phố Hà Nội. Mẹ anh và ông Whitehead David John không có con chung. Ngoài ra, mẹ anh không có người con nuôi hay con riêng nào khác.

Từ năm 2002 đến trước khi ông ngoại anh chết năm 2011, ông bị tai biến hai lần, sau lần tai biến thứ hai vào năm 2007, ông nằm liệt giường gia đình bác Trinh ở cùng là người trực tiếp chăm sóc cho ông, mẹ anh là bà Nguyễn Thị Hồng Ánh thường về trông nom và thăm ông ngoại anh khoảng 3 lần/tuần. Bác Nguyễn Thị Hồng Trang và cô Nguyễn Thị Hồng Phương thi thoảng có về thăm ông.

Bà ngoại anh chết năm 2023, trước khi bà anh mất, trong thời gian năm 2007-2008 bà anh bị tai biến lần 1 và sau đó cũng bị tai biến một vài lần, lần nặng nhất vào năm 2017 bị ngã và nằm liệt giường. Gia đình bác Trinh cũng là người trực tiếp trông nom, chăm sóc bà. Mẹ anh trong khoảng thời gian bị bệnh ung thư cho tới khi chết vẫn về thăm bà ngoại đều đặn. Thi thoảng, bác Nguyễn Thị Hồng Trang và bác Nguyễn Thị Hồng Phương có về thăm bà.

Khi ông bà ngoại anh mất, ông bà có để lại di chúc hay không gia đình anh không được biết.

Đến ngày 31/10/2023 khi nhận được thông báo thụ lý vụ án của Tòa án nhân dân quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội về việc bác Nguyễn Thị Hồng Phương yêu cầu chia thừa kế đối với nhà đất tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội, anh mới biết có di chúc của cụ Lê Thị Lộc đã lập vào ngày 07/10/2010, tại trụ sở Văn phòng Công chứng Lạc Việt - 18 Văn Cao, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

Đối với yêu cầu khởi kiện của bà Phương, anh có ý kiến như sau: Anh đề nghị bà Phương cùng các đồng thừa kế đứng tên trên Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, khi nào bán nhà thì cùng nhất trí để bán. Anh có nguyện vọng được hưởng thừa kế bằng hiện vật và cũng không có tiền để trả cho các đồng thừa kế để mua lại nhà đất nói trên.

*** Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bị đơn Luật sư Đàm Thùy Dương trình bày:**

Đề nghị HĐXX công nhận di sản thừa kế của cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc là nhà đất tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội thuộc đồng sở hữu của các đồng thừa kế;

Đề nghị HĐXX xem xét giữ nguyên di sản thừa kế của cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc là nhà đất tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội trong thời hạn ba năm sau đó mới chia thừa kế.

Đề nghị HĐXX xem xét, tại bản di chúc của cụ Lê Thị Lộc thể hiện nội dung cụ Bích có nguyện vọng để lại phần di sản thừa kế của mình cho bốn người con và cụ Lộc không được hưởng đối với phần di sản này.

Tại Bản án dân sự sơ thẩm số 22/2024/DSST ngày 30/01/2024 của Tòa án nhân dân quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội đã quyết định:

1. Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn: Bà Nguyễn Thị Hồng Phương về việc chia di sản thừa kế là nhà đất tại thửa đất số 34a, tờ bản đồ số 31, tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số 10101210944, hồ sơ gốc số 927.2003.QĐUB (62.2003) do UBND Thành phố Hà Nội cấp cho cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc;

- Xác định hàng thừa kế thứ nhất của cụ Nguyễn Bích gồm: cụ Lê Thị Lộc, bà Nguyễn Thị Hồng Trang, bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Anh.

- Xác định hàng thừa kế thứ nhất của bà Nguyễn Thị Hồng Anh: cụ Lê Thị Lộc, anh Phạm Quang Anh và ông Whitehead David John.

- Xác định bản di chúc số công chứng 2810.2010.HĐ-GD ngày 07/10/2010 của cụ Lê Thị Lộc tại Văn phòng công chứng Lạc Việt là có giá trị pháp luật

- Xác định di sản thừa kế của cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc là: Nhà đất tại thửa đất số 34a, tờ bản đồ số 31, tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số 10101210944, hồ sơ gốc số 927.2003.QĐUB (62.2003) do UBND Thành phố Hà Nội cấp cho cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc;

- Thời điểm mở thừa kế của cụ Nguyễn Bích là 20/02/2011; thời điểm mở thừa kế của cụ Lê Thị Lộc là ngày 12/4/2023; thời điểm mở thừa kế của bà Nguyễn Thị Hồng Anh là ngày 22/10/2018

2. Giao cho bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Trang được đồng sở hữu toàn bộ diện tích nhà đất tại số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số 10101210944, hồ sơ gốc số 927.2003.QĐUB

(62.2003) do UBND Thành phố Hà Nội cấp cho cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc;

Bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Trang phải thanh toán cho các hàng thừa kế cụ thể như sau:

- Bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Trang có trách nhiệm thanh toán cho bà Nguyễn Thị Hồng Trinh số tiền: 667.498.514 đồng;

- Bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Trang có trách nhiệm thanh toán cho Phạm Quang Anh và ông Whitehead David John mỗi người số tiền: 222.793.040 đồng.

Bà Nguyễn Thị Hồng Phương, bà Nguyễn Thị Hồng Trang, bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, anh Phạm Quang Anh và ông Whitehead David John có trách nhiệm đến cơ quan Nhà nước có thẩm quyền về quản lý đất đai để hoàn thiện thủ tục đăng ký biến động đất đai theo quy định của pháp luật.

3. Do bị đơn không đưa ra yêu cầu phản tố; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan không đưa ra yêu cầu độc lập nên Tòa án không xem xét. Dành quyền khởi kiện bằng một vụ án khác trong trường hợp các đương sự có yêu cầu theo quy định của pháp luật.

Ngoài ra, Bản án còn tuyên về án phí và quyền kháng cáo của các đương sự.

Không nhất trí với quyết định của Bản án sơ thẩm, bị đơn bà Nguyễn Thị Hồng Trinh kháng cáo đối với Bản án dân sự sơ thẩm số 22/2024/DSST ngày 30/01/2024 của Tòa án nhân dân quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

Tại phiên tòa phúc thẩm:

Người đại diện theo ủy quyền của bị đơn bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, và người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp đề nghị HĐXX sửa án sơ thẩm theo hướng: Chia di sản của cụ Bích cho 4 người con theo Di chúc của hai cụ năm 2008. Ghi nhận tên của các thừa kế trên GCN. Giữ nguyên di sản thừa kế của cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc là nhà đất tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội trong thời hạn ba năm sau đó mới chia thừa kế.

Nguyên đơn, đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn đề nghị HĐXX giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:

Người đại diện theo ủy quyền của bà Nguyễn Thị Hồng Trang anh Nguyễn Minh Đức thống nhất với ý kiến của nguyên đơn.

Người kế thừa quyền và nghĩa vụ của bà Nguyễn Thị Hồng Ánh là anh Phạm Quang Anh đồng thời là người đại diện theo ủy quyền của ông Whitehead David John thống nhất với ý kiến của bị đơn.

Đại diện theo ủy quyền của ông Nguyễn Văn Dũng là chị Nguyễn Hồng Anh thống nhất với ý kiến của bị đơn.

Quan điểm của Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hà Nội:

Về tố tụng: Hội đồng xét xử và các đương sự tuân thủ đầy đủ các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

Về nội dung: Sau khi phân tích nội dung vụ kiện, đại diện VKS nhân dân Thành phố Hà Nội đề nghị Hội đồng xét xử phúc thẩm áp dụng Khoản 1 Điều 308 Bộ luật tố tụng dân sự giữ nguyên Bản án dân sự sơ thẩm số

22/2024/DSST ngày 30/01/2024 của Tòa án nhân dân quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Căn cứ các tài liệu có trong hồ sơ vụ án được thẩm tra tại phiên tòa, căn cứ vào kết quả tranh tụng tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định:

1. **Về hình thức:** Đơn kháng cáo của bị đơn bà Nguyễn Thị Hồng Trinh nộp trong hạn luật định, về hình thức là hợp lệ.

2. **Về nội dung:**

- **Về diện hàng thừa kế:**

Bố mẹ của nguyên đơn là cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc. Hai cụ có năm người con chung là bà Nguyễn Thị Hồng Trang, sinh năm 1953, bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, sinh năm 1955, ông Nguyễn Cường, sinh năm 1956 (chết năm 1958), bà Nguyễn Thị Hồng Phương, sinh năm 1960 và bà Nguyễn Thị Hồng Ánh, sinh năm 1967 (chết năm 2018). Ngoài ra, cụ Bích, cụ Lộc không có con nuôi hay con riêng nào khác.

Cụ Nguyễn Bích chết ngày 20/02/2011 và không để lại di chúc. Hàng thừa kế thứ nhất của cụ Nguyễn Bích gồm: cụ Lê Thị Lộc, bà Nguyễn Thị Hồng Trang, bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Ánh.

Bà Nguyễn Thị Hồng Ánh chết năm 2019, không để lại di chúc. Hàng thừa kế thứ nhất của bà Ánh gồm: cụ Lê Thị Lộc, anh Phạm Quang Anh và ông Whitehead David John.

Cụ Lê Thị Lộc chết ngày 12/4/2023 và để lại Di chúc số công chứng 2810.2010.HĐ-GD ngày 07/10/2010 tại Văn phòng công chứng Lạc Việt.

Về di sản:

- Về nguồn gốc nhà đất tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội. Các bên đương sự đều xác nhận: Trước đây, năm 2002, khi cụ Bích và Lộc bán ngôi nhà tại địa chỉ 35 phố Liên Trì, quận Hoàn Kiếm, Thành phố Hà Nội hai cụ đã chia đều cho bốn con gái mỗi người một khoản tiền để mua nhà ở riêng, các con đều đã có nhà cửa ổn định. Năm 2003, cụ Bích và cụ Lộc mua nhà đất tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội. Nguồn gốc nhà đất trên là do cụ Bích, cụ Lộc mua lại của cụ Trần Thị Tồn và con trai là ông Dương Mạnh Hùng. Ngày 28/5/2003, cụ Bích, cụ Lộc được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số 10101210944, hồ sơ gốc số 927.2003.QĐUB (62.2003) do UBND Thành phố Hà Nội cấp cho cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc, thửa đất số 34a, tờ bản đồ số 31, diện tích đất 78m². Dù căn cứ xác định khối tài sản trên là tài sản chung của cụ Bích và cụ Lộc.

Theo kết quả đo đạc diện tích thực tế là 75,8m². Vì vậy, các đương sự cũng thống nhất đối với diện tích nhà đất là 75,8m² để thực hiện việc chia thừa kế.

Theo Kết quả định giá tài sản tài sản do Hội đồng định giá tài sản quận Ba Đình lập ngày 20/11/2023: Tổng giá trị quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất tại địa chỉ nêu trên là 6.674.985.120 đồng.

VỀ CÔNG SỨC, theo bị đơn trình bày: Trong quá trình gia đình bị đơn ở tại số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội, gia đình bị đơn là người trực tiếp chăm sóc cụ Bích và cụ Lộc. Xét thấy, khi hai cụ Bích và cụ Lộc bán ngôi nhà tại địa chỉ 35 phố Liên Trì, quận Hoàn Kiếm, Thành phố Hà Nội hai cụ đã chia đều cho bốn con gái mỗi người một khoản tiền để mua nhà ở riêng, các con đều đã có nhà cửa ổn định. Tại Biên bản họp gia đình ngày 13/7/2008 có chữ ký của bà Trang, bà Trinh, bà Phương và bà Anh, nội dung cuộc họp có phần: *“Cha mẹ tôi yêu cầu gia đình chị Trinh chuyển nhà”*. Điều đó thể hiện, cụ Bích và cụ Lộc đồng ý cho gia đình bà Trinh ở cùng để tạo điều kiện cho gia đình bà Trinh có thêm thu nhập từ việc cho thuê nhà riêng thuộc sở hữu của gia đình bà Trinh và không phải mất tiền thuê nhà ở. Tuy nhiên, quá trình chung sống hai cụ đã không đồng ý cho gia đình bà Trinh sống cùng nữa. Hiện tại, gia đình bà Trinh vẫn sinh sống tại nhà của hai cụ là trái với ý chí, nguyện vọng của hai cụ, điều này cũng được thể hiện tại Di chúc của cụ Lộc, khi cụ Lộc không cho bà Trinh được hưởng di sản thừa kế của cụ.

Từ những lý do trên cho thấy, việc gia đình bà Trinh tu tạo, sửa chữa lại căn nhà của hai cụ (nếu có) cũng nhằm phục vụ cho cuộc sống hàng ngày của gia đình bà Trinh. Cụ Bích, cụ Lộc có lương hưu để chi tiêu cho những nhu cầu của cuộc sống hàng ngày, không cần các con phải cấp dưỡng, nên các cụ sống không phụ thuộc kinh tế vào các con. Mặt khác, bà Trinh khai quá trình sinh sống tại đây đã sửa chữa, cải tạo ngôi nhà như lát gạch tầng thượng, quét vôi nhà, lát gạch bếp, hành lang, buồng tắm Nhưng bà Trinh không cung cấp được cho Tòa án những tài liệu, chứng cứ để chứng minh cho lời khai này của mình. Do đó, không có căn cứ để tính công sức cho gia đình bà Trinh. Tại phiên tòa phúc thẩm, đại diện theo uỷ quyền của bị đơn không yêu cầu xem xét công sức.

Chia tài sản chung vợ chồng:

Cụ Bích chết năm 2011 và không để lại di chúc, căn cứ Khoản 2 Điều 66 Luật Hôn nhân và gia đình 2014 quy định về giải quyết tài sản của vợ chồng trong trường hợp một bên chết hoặc bị Tòa án tuyên bố là đã chết như sau: *“2. Khi có yêu cầu về chia di sản thì tài sản chung của vợ chồng được chia đôi, trừ trường hợp vợ chồng có thỏa thuận về chế độ tài sản. Phần tài sản của vợ, chồng chết hoặc bị Tòa án tuyên bố là đã chết được chia theo quy định của pháp luật về thừa kế”*. Do đó, xác định di sản thừa của cụ Bích trong khối tài sản chung của vợ chồng là $\frac{1}{2}$ diện tích nhà đất tại số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

Di sản thừa kế của cụ Bích để lại có giá trị 6.674.985.120 đồng : 2 = 3.337.492.560 đồng..

Chia thừa kế của cụ Nguyễn Bích:

Bị đơn trình bày vào năm 2008 cụ Bích và cụ Lộc có lập di chúc với nguyện vọng để lại nhà đất nêu trên và chia đều cho bốn người con gái. Tuy nhiên, bị đơn không cung cấp được bản di chúc này. Vì vậy, không có căn cứ để xem xét đối với yêu cầu chia di sản cho 4 người con gái như bị đơn trình bày.

Do cụ Bích chết không để lại di chúc nên di sản thừa kế của cụ sẽ được chia theo pháp luật. Di sản thừa kế của cụ Bích được chia đều cho 05 người thuộc hàng thừa kế thứ nhất của cụ Bích gồm: Cụ Lộc, bà Trang, bà Trinh, bà Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Ánh, mỗi người được hưởng 1/5 di sản thừa kế của cụ Bích tương đương: $3.337.492.560 \text{ đồng} : 5 = 667.498.512 \text{ đồng}$.

Tại thời điểm chia thừa kế, bà Nguyễn Thị Hồng Ánh đã chết, nên theo quy định tại Điều 651 Bộ luật dân sự nêu trên, những người được hưởng di sản thừa kế của bà Ánh gồm: Cụ Lộc, ông David Jonh và anh Quang Anh. Theo đó, cụ Lộc, ông David John, anh Quang Anh mỗi người được hưởng: $667.498.512 \text{ đồng} : 3 = 222.499.504 \text{ đồng}$.

Chia thừa kế của cụ Lê Thị Lộc:

Năm 2023 cụ Lê Thị Lộc chết, di sản thừa kế của cụ Lộc được xác định gồm: 1/2 tài sản chung giữa cụ Bích và cụ Lộc, tương đương 1/2 giá trị quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất tại địa chỉ số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám), phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội + di sản thừa kế được hưởng của cụ Bích + di sản thừa kế được hưởng của bà Hồng Ánh, cụ thể: $3.337.492.560 \text{ đồng} + 667.498.512 \text{ đồng} + 222.499.504 \text{ đồng} = 4.227.490.576 \text{ đồng}$.

Ngày 07 tháng 10 năm 2010 cụ Lê Thị Lộc có lập di chúc tại Văn phòng Công chứng Lạc Việt với nội dung:

“Tôi muốn để lại toàn bộ quyền ở hữu/ sử dụng của tôi đối với ngôi nhà và thửa đất thuộc giấy chứng nhận nêu trên (thửa đất số 34a, tờ bản đồ số 31, tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, thành phố Hà Nội theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số 10101210944, hồ sơ gốc số 927.2003.QĐUB (62.2003) do UBND thành phố Hà Nội cấp cho cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc), cho hai người con gái là chị Nguyễn Thị Hồng Trang và chị Nguyễn Thị Hồng Phương. Sau khi tôi mất đi, hai con tôi có quyền thừa kế toàn bộ di sản là phần nhà đất (hoặc giá trị nhà đất) thuộc quyền sở hữu/ sử dụng của tôi tại ngôi nhà và thửa đất thuộc giấy chứng nhận nêu trên, theo quy định pháp luật”.

- Về mặt hình thức của bản di chúc: Căn cứ Điều 658 Bộ luật dân sự năm 2005 quy định về Thủ tục lập di chúc tại cơ quan công chứng hoặc ủy ban nhân dân xã, phường, thị trấn: *“Việc lập di chúc tại cơ quan công chứng hoặc ủy ban nhân dân xã, phường, thị trấn phải tuân theo thủ tục sau đây: 1. Người lập di chúc tuyên bố nội dung của di chúc trước công chứng viên hoặc người có thẩm quyền chứng thực của ủy ban nhân dân xã, phường, thị trấn. Công chứng viên hoặc người có thẩm quyền chứng thực phải ghi chép lại nội dung mà người lập di chúc đã tuyên bố. Người lập di chúc ký hoặc điểm chỉ vào bản di chúc sau khi xác nhận bản di chúc đã được ghi chép chính xác và thể hiện đúng ý chí của mình. Công chứng viên hoặc người có thẩm quyền chứng thực của ủy ban nhân dân xã, phường, thị trấn ký vào bản di chúc”.*

Bản di chúc của cụ Lê Thị Lộc được công chứng viên Trần Quốc Khánh lập và cụ Lê Thị Lộc đã ký và điểm chỉ trước mặt công chứng viên. Vì vậy, bản di chúc của cụ Lộc đã đáp ứng đúng quy định về mặt hình thức của di chúc lập bằng văn bản.

Căn cứ theo quy định tại Điều 646 Bộ luật dân sự năm 2005; Điều 122 Bộ luật dân sự năm 2005 quy định:

“Di chúc là sự thể hiện ý chí của cá nhân nhằm chuyển tài sản của mình cho người khác sau khi chết”

“1. Giao dịch dân sự có hiệu lực khi có đủ các điều kiện sau đây:

a) Người tham gia giao dịch có năng lực hành vi dân sự phù hợp với giao dịch được xác lập;

b) Mục đích và nội dung của giao dịch dân sự không vi phạm điều cấm của luật, không trái đạo đức xã hội;

c) Người tham gia giao dịch dân sự hoàn toàn tự nguyện”.

Tại thời điểm cụ Lộc lập di chúc hoàn toàn minh mẫn, có đủ năng lực trách nhiệm dân sự và di chúc thể hiện ý chí của cụ Lộc đối với việc để lại di sản thừa kế. Do đó, đối với bản di chúc số công chứng 2810.2010.HĐ-GD ngày 07/10/2010 tại Văn phòng công chứng Lạc Việt là có giá trị pháp luật và được công nhận.

Căn cứ điểm a, Khoản 1 Điều 651 Bộ luật dân sự năm 2015, xác định những người được hưởng thừa kế của cụ Lộc theo di chúc tại thời điểm mở thừa kế bao gồm: Bà Nguyễn Thị Hồng Trang và bà Nguyễn Thị Hồng Phương. Theo bản di chúc, cụ Lộc không phân chia cụ thể bà Trang và bà Phương mỗi người được hưởng bao nhiêu trong phần di sản thừa kế mà cụ để lại. Do đó, căn cứ Điều 673 Bộ luật dân sự 2005 quy định về giải thích nội dung di chúc: *“Trong trường hợp nội dung di chúc không rõ ràng dẫn đến nhiều cách hiểu khác nhau thì người công bố di chúc và những người thừa kế phải cùng nhau giải thích nội dung di chúc dựa trên ý nguyện đích thực trước đây của người chết, có xem xét đến mối quan hệ của người chết với người thừa kế theo di chúc. Khi những người này không nhất trí về cách hiểu nội dung di chúc thì coi như không có di chúc và việc chia di sản được áp dụng theo quy định về thừa kế theo pháp luật.*

Trong trường hợp có một phần nội dung di chúc không giải thích được nhưng không ảnh hưởng đến các phần còn lại của di chúc thì chỉ phần không giải thích được không có hiệu lực”.

Tại văn bản này, công chứng Trần Quốc Khánh trình bày: Tại thời điểm cụ Lộc lập di chúc tại Văn phòng công chứng Lạc Việt là hoàn toàn minh mẫn, tinh tảo, không bị sự tác động bởi sự đe dọa hay lừa dối, ép buộc. Mặt khác, bà Phương và người đại diện theo ủy quyền của bà Trang đều thống nhất bà Phương và bà Trang mỗi người được hưởng 1/2 di sản thừa kế của cụ Lộc. Bà Phương và bà Trang mỗi người được hưởng di sản thừa kế của cụ Bích và cụ Lộc: 4.227.490.576 đồng : 2= 2.113.745.288 đồng.

Chia bằng hiện vật:

Tuy gia đình bà Trinh đang trực tiếp quản lý, sử dụng di sản thừa kế của cụ Bích, cụ Lộc để lại nhưng như phân tích nêu trên, đây không phải là di nguyện của người để lại di chúc, bên cạnh đó, bà Trinh có lời khai bà cũng không có tiền để thanh toán lại cho các đồng thừa kế giá trị di sản thừa kế mà họ được hưởng nên không có căn cứ để giao di sản thừa kế cho bà Trinh sở hữu.

Anh Quang Anh và ông Whitehead David John đều có nguyện vọng nhận di sản thừa kế của mình bằng hiện vật nhưng không có tiền mặt để thanh toán cho các đồng thừa kế còn lại.

Bà Hồng Phương và bà Hồng Trang có nguyện vọng được nhận di sản thừa kế bằng hiện vật, điều này cũng phù hợp với ý chí của người để lại di sản thừa kế nên việc giao di sản thừa kế cho bà Phương và bà Trang sở hữu, sử dụng là có căn cứ. Bà Phương và bà Trang có trách nhiệm thanh toán lại cho các đồng thừa kế số tiền tương đương với giá trị di sản thừa kế mà họ được hưởng.

Căn cứ Điều 5 Quyết định số 20/2017/QĐ-UBND ngày 01/6/2017 của UBND Thành phố Hà Nội ban hành về quy định về hạn mức giao đất; hạn mức công nhận quyền sử dụng đất; kích thước, diện tích đất ở tối thiểu được phép tách thửa cho hộ gia đình, cá nhân trên địa bàn Thành phố Hà Nội quy định:

“Các thửa đất được hình thành từ việc tách thửa phải đảm bảo đủ các điều kiện sau:

a) Có chiều rộng mặt tiền và chiều sâu so với chỉ giới xây dựng (đường giới hạn cho phép xây dựng công trình trên thửa đất) từ 3 mét trở lên;

b) Có diện tích không nhỏ hơn 30m² đối với khu vực các phường, thị trấn và không nhỏ hơn 50% hạn mới giao đất ở (mức tối thiểu) quy định tại Điều 3 Quy định này đối với các xã còn lại.

2. Khi chia tách thửa đất có hình thành ngõ đi sử dụng riêng thì ngõ đi phải có mặt cắt ngang từ 2m trở lên đối với thửa đất thuộc khu vực các xã và từ 1m trở lên đối với thửa đất thuộc khu vực các phường, thị trấn và các xã giáp ranh. Thửa đất sau khi chia tách phải đảm bảo đủ điều kiện tại khoản 1 Điều này”.

Do diện tích nhà đất của bà Trinh, anh Quang Anh và ông David được hưởng thừa kế là quá nhỏ không đủ để tách thửa. Mặt khác, diện tích nhà đất của bà Trinh, anh Quang Anh và ông David được hưởng có sự chênh lệch (nhỏ hơn) so với diện tích mà bà Phương và bà Trang được hưởng. Vì vậy, việc bà Trinh, anh Quang Anh có nguyện vọng được đứng tên đồng sở hữu trên Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất sẽ gây ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của bà Phương và bà Trang nên không có căn cứ chấp nhận.

Bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Trang được nhận di sản bằng hiện vật nên phải thanh toán giá trị cho các thừa kế khác, cụ thể như sau:

- Thanh toán cho bà Nguyễn Thị Hồng Trinh 667.498.512 đồng;
- Anh Phạm Quang Anh và ông Whitehead David John mỗi người = 222.499.504 đồng.

Về chi phí xem xét thẩm định tại chỗ, đo đạc, định giá tài sản tranh chấp nguyên đơn tự nguyện chịu nên Hội đồng xét xử ghi nhận.

Do bị đơn không đưa ra yêu cầu phản tố, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan không có yêu cầu độc lập nên Tòa án không xem xét. Dành quyền khởi kiện bằng một vụ án khác trong trường hợp các đương sự có yêu cầu theo quy định của pháp luật.

Quan điểm của Viện kiểm sát nhân Thành phố Hà Nội phù hợp với nhận định của HĐXX.

Không chấp nhận kháng cáo của bà Nguyễn Thị Hồng Trinh.

VỀ ÁN PHÍ:

Án phí dân sự phúc thẩm: Bà Trinh là người cao tuổi nên miễn án phí phúc thẩm cho bà Trinh.

Án phí dân sự sơ thẩm:

Bà Nguyễn Thị Hồng Phương; bà Nguyễn Thị Hồng Trang và bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, ông Whitehead David John được miễn án phí dân sự sơ thẩm;

Anh Phạm Quang Anh phải chịu 11.124.975 đồng án phí dân sự sơ thẩm;

Vì các lẽ trên, áp dụng Khoản 1 Điều 308 Bộ luật tố tụng dân sự giữ nguyên Bản án dân sự sơ thẩm số 22/2024/DSST ngày 30/01/2024 của Tòa án nhân dân quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ:

- Khoản 2 Điều 66 Luật Hôn nhân và gia đình 2014;
- Điều 653, 654, 656, 658, 646 và Điều 122 Bộ luật dân sự năm 2005;
- Điều 611, 612, 613, 616, 618, 623, 649, 650, 651, 688 Bộ luật dân sự năm 2015.

- Điều 5, 125, 166, 167 và Điều 170 Luật đất đai năm 2013;
- Điều 5 Quyết định số 20/2017/QĐ-UBND ngày 01/6/2017 của UBND Thành phố Hà Nội;

- Điểm đ Khoản 1 Điều 12, Điều 26, Khoản 7 Điều 27, Điều 29 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

Xử:

1. Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn: Bà Nguyễn Thị Hồng Phương về việc chia di sản thừa kế là nhà đất tại thửa đất số 34a, tờ bản đồ số 31, tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số 10101210944, hồ sơ gốc số 927.2003.QĐUB (62.2003) do UBND Thành phố Hà Nội cấp cho cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc;

- Xác định hàng thừa kế thứ nhất của cụ Nguyễn Bích gồm: Cụ Lê Thị Lộc, bà Nguyễn Thị Hồng Trang, bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Ánh.

- Xác định hàng thừa kế thứ nhất của bà Nguyễn Thị Hồng Ánh: Cụ Lê Thị Lộc, anh Phạm Quang Anh và ông Whitehead David John.

- Xác định bản Di chúc số công chứng 2810.2010.HĐ-GD ngày 07/10/2010 của cụ Lê Thị Lộc tại Văn phòng công chứng Lạc Việt là có giá trị pháp luật

- Xác định di sản thừa kế của cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc là: Nhà đất tại thửa đất số 34a, tờ bản đồ số 31, tại địa chỉ: Số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số 10101210944, hồ sơ gốc số 927.2003.QĐUB (62.2003) do UBND Thành phố Hà Nội cấp cho cụ Nguyễn

Bích và cụ Lê Thị Lộc có giá trị là 6.674.985.120 đồng.

- Thời điểm mở thừa kế của cụ Nguyễn Bích là 20/02/2011; thời điểm mở thừa kế của cụ Lê Thị Lộc là ngày 12/4/2023; thời điểm mở thừa kế của bà Nguyễn Thị Hồng Ánh là ngày 22/10/2018.

Chia bằng giá trị:

Chia tài sản chung vợ chồng cụ Bích, cụ Lộc mỗi người được chia $\frac{1}{2}$ có giá trị là 3.337.492.560 đồng.

Chia thừa kế của cụ Nguyễn Bích theo luật cho hàng thừa kế thứ nhất gồm: Cụ Lê Thị Lộc, bà Nguyễn Thị Hồng Trang, bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Ánh, mỗi người được hưởng $\frac{1}{5}$ di sản thừa kế của cụ Bích có giá trị là 667.498.512 đồng.

Hàng thừa kế thứ nhất của bà Nguyễn Thị Hồng Ánh gồm: Cụ Lộc, ông David Jonh và anh Quang Anh. Theo đó, cụ Lộc, ông David John, anh Quang Anh mỗi người được hưởng: 667.498.512 đồng : 3 = 222.499.504 đồng.

Chia thừa kế của cụ Lê Thị Lộc theo di chúc cho bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Trang mỗi người được hưởng $\frac{1}{2}$ di sản có giá trị 2.113.745.288 đồng.

Chia bằng hiện vật:

Giao cho bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Trang được đồng sở hữu toàn bộ diện tích nhà đất tại số 211, tổ 17, cụm 3 (nay là số 3 ngách 55/35 đường Hoàng Hoa Thám) phường Ngọc Hà, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số 10101210944, hồ sơ gốc số 927.2003.QĐUB (62.2003) do UBND Thành phố Hà Nội cấp cho cụ Nguyễn Bích và cụ Lê Thị Lộc;

Bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Trang phải thanh toán cho các thừa kế cụ thể như sau:

Bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Trang có trách nhiệm thanh toán cho bà Nguyễn Thị Hồng Trinh số tiền **667.498.512** đồng;

Bà Nguyễn Thị Hồng Phương và bà Nguyễn Thị Hồng Trang có trách nhiệm thanh toán cho Phạm Quang Anh và ông Whitehead David John mỗi người số tiền: **222.499.504** đồng.

Bà Nguyễn Thị Hồng Phương, bà Nguyễn Thị Hồng Trang có nghĩa vụ đến cơ quan Nhà nước có thẩm quyền về quản lý đất đai để hoàn thiện thủ tục đăng ký biến động đất đai theo quy định của pháp luật.

Do bị đơn không đưa ra yêu cầu phản tố; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan không đưa ra yêu cầu độc lập nên Tòa án không xem xét. Dành quyền khởi kiện bằng một vụ án khác trong trường hợp các đương sự có yêu cầu theo quy định của pháp luật.

2. Về án phí:

Án phí dân sự phúc thẩm:

Miễn án phí dân sự phúc thẩm cho bà Trang

Án phí dân sự sơ thẩm:

- Bà Nguyễn Thị Hồng Phương, bà Nguyễn Thị Hồng Trang, bà Nguyễn Thị Hồng Trinh, ông Whitehead David John được miễn án phí dân sự sơ thẩm;

- Anh Phạm Quang Anh phải chịu 11.124.975 đồng án phí dân sự sơ thẩm.

Kể từ ngày bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật (đối với các trường hợp cơ quan thi hành án có quyền chủ động ra quyết định thi hành án) hoặc kể từ ngày có đơn yêu cầu thi hành án của người được thi hành án (đối với các khoản tiền phải trả cho người được thi hành án) cho đến khi thi hành án xong, tất cả các khoản tiền, hàng tháng bên phải thi hành án còn phải chịu khoản tiền lãi của số tiền còn phải thi hành án theo mức lãi suất quy định tại khoản 2 Điều 468 Bộ luật dân sự năm 2015.

Trường hợp Bản án được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các điều 6, 7 và 9 Luật Thi hành án dân sự; Thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực kể từ ngày tuyên án.

HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM

Các Thẩm phán

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Nơi nhận:

- VKSND Thành phố Hà Nội;
- TAND quận Ba Đình
- Chi cục thi hành án dân sự quận
Ba Đình;
- Các đương sự;
- Lưu văn phòng;
- Lưu hồ sơ vụ án.

Trần Thị Liên Anh